

Verwerkingen 7.4: De onrechtvaardige rentmeester

Romeins document

Nodig:

- 2 stukken triplex (A5 of kaartformaat) of
- 2 stukken karton (A5 of kaart formaat)
- verf of stiften of vetkrijt
- touw
- evt. 'was' voor het zegel

Werkwijze

De kinderen schrijven Luk. 16 : 13 of een zelfgekozen tekst aan de binnenkant van het hout of karton. Dit kan met verf of stiften. Je kunt ook het karton met allerlei lichte kleuren vetkrijt kleuren, en er vervolgens met zwarte verf overheen gaan. In die zwarte verf kun je met een sateprikker de tekst krassen (dit lijkt het meest op hoe de Romeinen in was krasten, zie informatiekader).

De twee stukken worden met een touwtje aan elkaar gebonden, door de gaatjes.

Evt. kan er nog een stuk touw met een zegel van was omheen. De zegel maak je door een paar druppels kaarsvet op het touw te laten vallen.

Voor het schrijven gebruikte men in de Romeinse tijd pen en inkt of de graveerstift en was. Met pen en inkt werd geschreven op Egyptische **papyrus** (papier gemaakt van rietvezels) of op **perkament** (gemaakt van dierenhuid). De inktpen is vergelijkbaar met de moderne vulpen. Hij is gemaakt van een hol staafje **brons** of van een rietstengel, met een spits geslepen en gespleten punt. De inkt werd gemaakt van roet, water en een bindmiddel. Met de graveerstift (*stilus*), werd geschreven in een waslaag, aangebracht op de verdiepte binnenzijde van een houten schrijfplankje. Voordeel van deze methode was dat fouten eenvoudig hersteld konden worden door het gladstrijken van de waslaag. Hiertoe had de stilus een platte, verbrede bovenkant. De onderkant liep uit in een punt. Het schrijfplankje kon trouwens eindeloos opnieuw worden gebruikt door het gladstrijken of vervangen van de waslaag. De waslaag was donkerkleurig, het plankje van een lichtgekleurde houtsoort. Als men dus goed op de stilus drukte, lichtten de letters op, doordat de lichte houtkleur onder de donkere waslaag zichtbaar werd. Het plankje was aan één kant voorzien van twee gaatjes zodat het, door middel van een touwtje, met een of meer andere plankjes verbonden kon worden tot een soort notitieboekje.

Bij wijze van brief werden twee plankjes met de tekstkant naar binnen aan elkaar vastgebonden. Het touwtje werd verzegeld, zodat alleen de geadresseerde, wiens naam op de buitenkant stond, van de inhoud kennis kon nemen. De verzegeling geschiedde met behulp van een zegeldoosje. De beide uiteinden van het touwtje waarmee de schrijfplankjes aan elkaar zaten werden strak getrokken en door het zegeldoosje gehaald, dat hiertoe van gaatjes was voorzien. Het doosje werd opgevuld met was, voorzien van een zegelafdruk en vervolgens gesloten. Was de zegelafdruk verbroken dan wist de geadresseerde dat de brief ook door anderen was gelezen.

www.museumkennis.nl